

Carmina Virgili

Fundació Campalans

19 de juny de 2017

Bona tarda tothom ...

[salutacions ...]

Fa 40 anys vam celebrar les primeres eleccions generals en un nou sistema de llibertats, després d'un cop d'Estat, una trista i duríssima guerra civil i un llarg període de brutalitat i dictadura.

Fa 40 anys vam ser capaços de trobar una fórmula per superar els nostres odis.

Vam ser capaços de suturar, a poc a poc, les ferides acumulades i de posar en marxa una operació política i social que encara avui perdura: la construcció d'una societat democràtica, amb vocació europea i amb l'ambició de fer d'Espanya un Estat de dret, amb un marc jurídic i institucional que permetés treballar, des de posicions polítiques distintes, per la modernització del país, per la creació d'una estructura de poder descentralitzada, per la construcció d'una Espanya que es reconegués en la seva diversitat i per un marc de referència que conté les bases per al desenvolupament de l'estat del benestar.

Vam fer, en aquells moments, una gran operació: fer possible un consens per albirar la Constitució de 1978.

Vam fer, ... Fixeu-vos que utilitzo la primera persona del plural. La societat catalana, i el conjunt de la societat espanyola, volia fer aquell pas. Ho necessitava, malgrat totes les pors i les inseguretats que, també, estaven presents.

Siguem clars i honestos: encara que avui en puguem fer una lectura èpica, l'aventura de la transició va ser el resultat d'una esperança, d'un anhel i d'una necessitat que la societat espanyola expressava de forma difusa.

Va ser, tot plegat, una obra col·lectiva.

Amb molts protagonismes i, naturalment, amb moltes contradiccions. No va ser una obra perfecte, no.

Va ser, com gairebé tot a la vida, el resultat imperfecte de la voluntat, la passió, l'esperança i la comprensió de que la raó és quelcom que es troba molt dispers i que cal recollir-ne els seus diferents bocins per convertir-lo en una raó acceptable i útil per a tots.

Alguns, molts, celebrem aquesta efemèride. Amb orgull, però sense autosuficiència.

Hi ha, però, qui titlla aquestes celebracions de nostàlgia. Fins i tot hi ha qui creu que va ser un pas en fals.

Crec que nosaltres hem de reivindicar sense complexes la transició democràtica, per raons objectives, però també per respecte a l'esforç i al compromís de tanta gent

Venen a to aquests comentaris per referir-me a l'acte d'avui: un homenatge a la nostra companya Carmina Virgili que, per cert, avui justament faria 90 anys.

És un acte de memòria.

De vindicació d'una trajectòria que, en el cas de la Carmina, s'expressa en cinc paraules: demòcrata, socialista, catalanista, feminista i científica.

Al llarg de la seva vida, aquestes cinc característiques han adoptat formes i combinacions diverses, encaixades amb els seus trets més personals: la tenacitat, el coratge, la bonhomia, l'entusiasme, ...

No era fàcil, certament, ser aquestes cinc coses alhora a la Catalunya i a l'Espanya dels setantes i els vuitantes. Ella va contribuir, discretament, com poques persones, a trencar molts murs que avui poden semblar irrellevants.

De tot això us en parlaran persones, que hi van tenir un tracte directe, personal:

- En **Mariano Marzo**, catedràtic d'Estratigrafia i Geòleg, com ella,
- La **Teresa Riera**, que fou diputada al Parlament Europeu i que hi va tenir una intensa relació,
- En **Raimon Obiols**, exprimer secretari del PSC,
- l'**Alfredo Pérez Rubalcaba**, exsecretari general del PSOE i que fou el seu cap de gabinet quan la Carmina exercí de Secretària d'Estat d'Universitats i Recerca,
- I, finalment, la seva neboda, **Mariona Virgili**.

A tots ells, i de manera molt especial a la **Mariona**, els vull agrair la seva presència.

Deixeu-me que posi de manifest la importància d'aquests actes de memòria i de reconeixement, que la Fundació Campalans ha propiciat i que seguirà realitzant.

No es tracta de fer culte al passat.

Es tracta de reconèixer la nostra història col·lectiva, una història que no és nostra sinó que nosaltres hem rebut com llegat i com llegat hem de deixar a les generacions posteriors.

No per fer un exercici de nostàlgia. No.

Per fer un acte de justícia: de reconeixement dels esforços dels que abans que nosaltres han assumit compromisos i han treballat per un objectiu que ens uneix al llarg dels temps: el de la lluita per fer una societat més justa, amb més igualtat, amb més llibertat, amb millor vida.

Per fer, també, un acte de responsabilitat: la responsabilitat de no abandonar-nos a la bromera dels lideratges efímers, desmemoriats i un xic vanitosos que creuen que tot comença amb ells i que no cal ni agrair, ni reconèixer, ni comprendre, ni estudiar què van fer els que van arribar abans que nosaltres, per què ho van fer, quins són els seus encerts i, també, per descomptat, les seves insuficiències i errors.

Conèixer i respectar la memòria no és només un acte de justícia. És també un acte, doncs, d'humilitat.

Aquest país – la seva gent, per a ser més precisos - ha fet un gran esforç al llarg de molts anys. Tots junts hem construït aquesta societat democràtica després, com ja he dit, d'una guerra civil i d'una duríssima dictadura que han deixat escrites les seves cicatrius.

Ens hem de dir que n'estem orgullosos.

Ens hem de dir, també, que avui cal caminar cap a nous horitzons. Superar noves crisis, noves dificultats, que són distintes a les que ella va viure, que tenen un fil conductor que ens fa sentir protagonistes del mateix combat.

Hem d'encertar, amb el rigor i la intel·ligència que va demostrar la Carmina, en definir les prioritats. N'hi ha una, no puc deixar de fer-ne esment, que Carmina Virgili situaria en primer lloc: el treball en favor de la ciència, de la recerca, del coneixement i la innovació.

I ens cal seguir treballant en allò que explica la nostra existència com a organització: la lluita contra les desigualtats i la construcció d'un sistema polític, social i econòmic més just.

Això es fa amb organitzacions, per descomptat.

Que tenen història i que projecten aquesta història – sense nostàlgies ridícules ni oblits inacceptables – cap un futur que també es vol construir col·lectivament.

Això es fa, també, i sobre tot, amb persones. Persones íntegres, valentes, esforçades i honestes, com la Carmina Virgili que avui homenatgem.

Moltes gràcies per la vostra assistència.